

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/521
Karar No : 2018/70

Tarih : 11.06.2018
Sayı : 4500
SDP : 640

Davacı : BP Petrolleri A.Ş.
Vekili : Av. Metin GÜNDAY
Büyükelçi Sokak, No:20/5 Kavaklıdere / ANKARA
Davalı : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA
Vekili : Av. Nagehan ÖZSEYHAN - Aynı adreste
Davanın Özeti : Davacı şirket ile 12 bayii, Hasan Kavi Petrol Ürünleri Turizm A.Ş. ve Çüngüşlü Petrol Ürünleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti. arasında imzalanan dikey anlaşmalara muafiyet tanınması istemiyle yapılan başvuruya ilgili olarak Rekabet Kurulu (Kurul) tarafından verilen 23.09.2010 tarih ve 10-60/1261-473 sayılı kararın; mevzuata göre üçlü şahsi hakka dayanan dikey ilişkinin önceden veya sonradan çıkması arasında bir ayrımın söz konusu olmadığı, normlar hiyerarşisi gereği Kılavuz'da, Tebliğ'de yer almayan hükümlere yer verilemeyeceği, bu nedenle Kılavuz'a dayalı olarak tesis edilen işlemin hukuka aykırı olduğu, dava konusu olayda malik ile dağıtıcı arasında bayilik ilişkisinin bulunmadığı, intifa hakkı süresince verilecek muafiyetin şartların ortadan kalkması hâlinde geri alınabileceği, bu hususlar gözetilmeksizin Kurul kararının alındığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.
Savunmanın Özeti : Davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.
Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet ASYA'nın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.
Danıştay Savcısı Kumru ÖRNEK DEMİRTAŞ'ın Düşüncesi : Dava; Rekabet Kurulu'nun tesis edilen 23.09.2010 günlü, 10-60/1261-473 sayılı kararın iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş, Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmüne yer verilmiştir.

Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan ve 2003/3 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile Tebliğin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve sürüşü beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması hâlinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/521
Karar No : 2018/70

Dava dosyasının incelenmesinden; Çüngüşlü Petrol ile BP arasındaki anlaşmaya ilişkin olarak, Şerife DİKİCİ ve Rafet DİKİCİ'nin maliki bulunduğu taşınmazın, 16.09.1994 tarihinde Mobil Oil Türk A.Ş.'ye 13 yıl süreyle geçerli olmak üzere kiralandığı, kira sözleşmesinin tapuya şerh edildiği, söz konusu kira sözleşmesinin 1996 yılında BP'ye devredildiği, anılan kira sözleşmesi devam ederken 24.09.1998 tarihinde tapuya şerh edilen kira sözleşmesi ile 16.09.2007 tarihinden itibaren 5 yıl geçerli olmak üzere BP lehine kira hakkı tanındığı, bahse konu taşınmaz üzerinde bulunan akaryakıt istasyonunun işletmeciliğinin ise 14.10.2004 tarihine kadar, BP ile akdedilen bayilik anlaşması çerçevesinde maliklerin hissedarı bulunduğu Kadıköy Cihaz ve Oto Ticaret A.Ş. yürüttüğü, ancak bayinin yaşadığı finansal sıkıntılar nedeniyle söz konusu bayilik ilişkisinin sona erdirilerek 14.10.2004 tarihinde yapılan yeni bayilik anlaşmasıyla anılan istasyonun işletmeciliğinin Çüngüşlü Petrol'e verildiği, BP ile muhtelif 12 bayii arasındaki dikey anlaşmaya göre; Alaattin YILDIRIM, Cemal YILDIRIM, Mehmet YILDIRIM ve İsmail YILDIRIM'ın maliki buldukları taşınmaz üzerinde 30.04.1999 tarihinde BP lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tanındığı ve 02.12.1999 tarihinde maliklerin hissedarı olduğu Yıldırım Kardeşler Oto Gaz Sistemleri Akaryakıt Servis İstasyonu Petrol ve Sanayi Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti. ile bayilik sözleşmesi imzalandığı, ilk yılda bayilik ilişkisinin tarafların mutabakatıyla sona erdirildiği, yeni bayilik anlaşmasıyla işletmeciliğinin Kökler Petrol Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye verildiği, Hasan Kavi ile BP arasındaki anlaşmaya ilişkin olarak da, Hasan KARAKAYA'nın maliki olduğu taşınmaz üzerinde, malikin kiraya verme hakkı tanındığı Akata Petrol Ürünleri Pazarlama İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (Akata) vasıtasıyla 12.05.2003 tarihinde BP lehine 15 yıl süreli kira hakkı tanındığı, Akata'nın yaşadığı finansal sıkıntılar nedeniyle söz konusu bayilik ilişkisinin sona erdirildiği, 04.12.2007 tarihinde yapılan yeni bayilik anlaşmasıyla anılan istasyonun işletmeciliğinin Hasan Kavi'ye verildiği anlaşılmaktadır.

BP ile diğer taraflar arasında çeşitli istasyonlara ilişkin olarak imzalanmış ve önceki bayinin (işleticinin) değişmesi sonucunda üçlü ilişki hâline dönen anlaşmaların, BP lehine tanınan intifa/kira haklarının süreleri bitinceye kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen istisna hükmü çerçevesinde grup muafiyetinden yararlandıklarının tespit edilmesi, bu talebin reddedilmesi durumunda ise söz konusu anlaşmalara bireysel muafiyet tanınmasına ilişkin davacı tarafından yapılan başvurunun incelenmesi sonucunda tesis edilen dava konusu karar ile de; "BP Petrolleri A.Ş. ile bildirim konu bayileri arasındaki dikey anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisna hükmünden yararlanamayacağına, bahse konu dikey anlaşmalardan 18.09.2005 tarihinden önce yapılmış olup da anılan tarih itibarıyla kalan süreleri beş yılı aşanların 18.09.2010 tarihine kadar; 18.09.2005 tarihinden sonra yapılanların ise yapıldıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına, yine bu anlaşmalardan, daha önce üzerinde istasyonlu akaryakıt bayilik faaliyet yapılmamış arsalar/araziler üzerinde maliyeti BP tarafından karşılanmak suretiyle kurulan istasyonlara ilişkin anlaşmalara "Bayilerin, anlaşmaların ilk olarak imzalandıkları tarihten itibaren beşinci yılın sonunda, BP tarafından üstlenilen ilişkiye

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/521
Karar No : 2018/70

özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmaları sona erdirebilmeleri" konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına" karar verilmiştir.

Dava dosyasındaki bilgi ve belgeler ile mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden,

Dava konusu Rekabet Kurulu kararının bayilik sözleşmeleriyle bu sözleşmeye süre yönünden etkisi bulunabilen intifa hakkı, kira sözleşmesi ve kredi sözleşmesi gibi sözleşmeleri birlikte değerlendirerek bayi ile dağıtıcı arasında kurulacak ilişkinin sektörü rekabete kapama etkisinin ortadan kaldırılması ve her beş yılda bir bayinin başka bir dağıtıcıyla çalışabilmesi amacıyla bu alanda rekabetin tesisine yönelik olarak alındığı, imzalanan intifa sözleşmelerinin de 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı,

Öte yandan, davacı tarafından, intifa hakkı ve bayilik sözleşmelerinin bütün hâlinde değerlendirilemeyeceği, dava konusu Kurul kararının intifa hakkının terkinde olduğu iddia edilmişse de, Kurul kararının doğrudan intifa hakkına yönelik bir kısıtlama getirmediği de anlaşılmaktadır.

Davacının diğer iddiaları ise dava konusu işlemi kusurlandırıcı mahiyette görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, davacı şirket ile 12 bayii, Hasan Kavi Petrol Ürünleri Turizm A.Ş. ve Çüngüşlü Petrol Ürünleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti. arasında imzalanan dikey anlaşmalara muafiyet tanınması istemiyle yapılan başvuruya ilgili olarak Rekabet Kurulu tarafından verilen 23.09.2010 tarih ve 10-60/1261-473 sayılı kararın iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş; "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde, "Teşebbüs", "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler" olarak tanımlanmış; 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilerek, bu hâllere örnekler verilmiş; "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde ise, "Kurul, aşağıda belirtilen şartların

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/521
Karar No : 2018/70

tamamının varlığı hâlinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4'üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir. :

- a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
- c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olanlardan fazla sınırlandırılmaması.

Muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabilir. Muafiyet kararları anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerlidir.

Kurul, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabilir." kuralına yer verilmiş olup, bu madde hükmüne dayanılarak hazırlanan ve 14/07/2002 tarih ve 24815 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliğleri ile değişik, Dikey Anlaşmalara İlişkin 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği'nin 1. maddesinde, bu Tebliğ'in amacının; dikey anlaşmaların, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmasının koşullarını belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında, üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmaların -dikey anlaşmalar- bu Tebliğ'de belirtilen koşulları taşıması kaydıyla, Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan Kanun'un 5. maddesinin 3. fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulduğu; 2. fıkrasında, bu Tebliğ ile sağlanan muafiyetin, sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının % 40'ını aşmaması durumunda uygulanacağı kurala bağlanmıştır.

Tebliğ'in 3. maddesinde ise, rekabet etmeme yükümlülüğü, alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük olarak tanımlanmıştır. Yine aynı Tebliğ'in 5/a maddesinde, Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanması amacıyla çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 39. paragrafında, "Alıcıya en fazla beş yıllık süre için rekabet etmeme yükümlülüğü getirilebileceğine ilişkin düzenlemenin bir istisnası bulunmaktadır: Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesis tümüyle sağlayıcıya ait ise sağlayıcının kendisine ait olan bir tesiste kendi izni olmadan rakip malların satılmasına izin vermemesinin mantıklı bir sınırlama olduğu görüşünden hareketle, alıcıya getirilecek rekabet etmeme yükümlülüğü

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/521
Karar No : 2018/70

herhangi bir şekilde süre sınırlamasına tâbi tutulmamıştır. Buna göre, söz konusu tesisi kullandığı süre boyunca alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirilebilmektedir. Ancak, hâlihazırda zaten alıcıya ait olan bir tesisin sağlayıcıya kiralanması veya intifa hakkı tanınması ve sağlayıcının da bu tesisi tekrar asıl sahibi olan alıcıya kullandırtması durumunda, bu istisnadan yararlanmak mümkün değildir. Bir başka deyişle, sağlayıcı tesisin mülkiyetini alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir ayni veya şahsi hak (kira, ariyet, üst ve intifa gibi) çerçevesinde elinde bulunduruyor ise ancak o zaman beş yıldan daha uzun bir süre için alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirilebilir. Bu istisnanın dışında rekabet etmeme yükümlülüğünü Tebliğ'de izin verilen süre sınırını aşacak şekilde genişleten doğrudan ya da dolaylı her türlü sözleşme ve/veya uygulama Tebliğ'e aykırı olacaktır. Tebliğ'in 5. maddesi ile getirilen bu istisna, "öncelikle ve özellikle" ilişkinin başlangıcından itibaren üçüncü şahıslardan ayni ya da şahsi haklar kapsamında taşınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sağlayıcı tarafından işletilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir bağlantısı olmayan şahıslarla bayilik ilişkisinin kurulması ile sınırlıdır. Muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu değildir." şeklinde açıklama yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı şirket (BP) tarafından 30.04.2010, 10.05.2010 ve 14.06.2010 tarihlerinde Rekabet Kurumu'na başvuruda bulunduğu, söz konusu başvurularda BP ile muhtelif 12 bayii, Hasan Kavi Petrol Ür. Tur. A.Ş. (Hasan Kavi) ve Çüngüşlü Pet. Ür. San. Tic. Ltd. Şti. (Çüngüşlü Petrol) arasındaki anlaşmaların, intifa/kira haklarının süreleri sonuna kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesindeki istisna hükmünden yararlandığının tespit edilmesinin, bu talebin reddedilmesi durumunda ise söz konusu anlaşmalara bireysel muafiyet tanınmasının talep edildiği, dava konusu Kurul kararıyla "bildirime konu dikey anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisna hükmünden yararlanamayacağına, başvurulara konu dikey anlaşmalardan 18.09.2005 tarihinden önce yapılmış olup da anılan tarih itibarıyla kalan süreleri beş yılı aşanların 18.09.2010 tarihine kadar; 18.09.2005 tarihinden sonra yapılanların ise yapıldıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına, yine bu anlaşmalardan, daha önce üzerinde istasyonlu akaryakıt bayilik faaliyet yapılmamış arsalar/araziler üzerinde maliyeti BP tarafından karşılanmak suretiyle kurulan istasyonlara ilişkin anlaşmalara 'Bayilerin, anlaşmaların ilk olarak imzalandıkları tarihten itibaren beşinci yılın sonunda, BP tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmaları sona erdirebilmeleri' konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına" karar verildiği, dava dilekçesinde Kurul kararının, özellikle dikey anlaşmaların Tebliğ'in 5. maddesindeki istisnadan yararlanamayacağına ilişkin kısmına yönelik iddialara yer verilmek suretiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/521
Karar No : 2018/70

Başvuruya konu dikey anlaşmalar incelendiğinde; **Çüngüşlü Petrol ile BP** arasındaki anlaşmaya ilişkin olarak, Şerife DİKİCİ ve Rafet DİKİCİ'nin maliki bulunduğu taşınmazın, 16.09.1994 tarihinde Mobil Oil Türk A.Ş.'ye 13 yıl süreyle geçerli olmak üzere kiralandığı, kira sözleşmesinin tapuya şerh edildiği, söz konusu kira sözleşmesinin 1996 yılında BP'ye devredildiği, anılan kira sözleşmesi devam ederken 24.09.1998 tarihinde tapuya şerh edilen kira sözleşmesi ile 16.09.2007 tarihinden itibaren 5 yıl geçerli olmak üzere BP lehine kira hakkı tanındığı, bahse konu taşınmaz üzerinde bulunan akaryakıt istasyonunun işletmeciliğini ise 14.10.2004 tarihine kadar, BP ile akdedilen bayilik anlaşması çerçevesinde maliklerin hissedarı bulunduğu Kadıköy Cihaz ve Oto Ticaret A.Ş.'nin yürüttüğü, ancak bayinin yaşadığı finansal sıkıntılar nedeniyle söz konusu bayilik ilişkisinin sona erdirilerek 14.10.2004 tarihinde yapılan yeni bayilik anlaşmasıyla anılan istasyonun işletmeciliğinin Çüngüşlü Petrol'e verildiği, **BP ile muhtelif 12 bayii arasındaki** dikey anlaşmalardan örnek olarak bildirilen anlaşmaya göre; Alaattin YILDIRIM, Cemal YILDIRIM, Mehmet YILDIRIM ve İsmail YILDIRIM'ın maliki buldukları taşınmaz üzerinde 30.04.1999 tarihinde BP lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tanındığı ve 02.12.1999 tarihinde maliklerin hissedarı olduğu Yıldırım Kardeşler Oto Gaz Sistemleri Akaryakıt Servis İstasyonu Petrol ve Sanayi Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti. ile bayilik sözleşmesi imzalandığı, ilk yılda bayilik ilişkisinin tarafların mutabakatıyla sona erdirildiği, yeni bayilik anlaşmasıyla işletmeciliğinin Kökler Petrol Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye verildiği, **Hasan Kavi ile BP** arasındaki anlaşmaya ilişkin olarak da, Hasan KARAKAYA'nın maliki olduğu taşınmaz üzerinde, malikin kiraya verme hakkı tanındığı Akata Petrol Ürünleri Pazarlama İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (Akata) vasıtasıyla 12.05.2003 tarihinde BP lehine 15 yıl süreli kira hakkı tanındığı, Akata'nın yaşadığı finansal sıkıntılar nedeniyle söz konusu bayilik ilişkisinin sona erdirildiği, 04.12.2007 tarihinde yapılan yeni bayilik anlaşmasıyla anılan istasyonun işletmeciliğinin Hasan Kavi'ye verildiği anlaşılmaktadır.

Davacı BP ile başvuruya konu bayiler arasında imzalanan sözleşmenin 2. maddesinde; satıcı, sözleşmenin devamı süresince satışa arz edeceği bütün petrol ürünlerini yalnız BP'den ve BP'nin yazılı olarak belirleyeceği yerden satın almayı kabul ve taahhüt ettiğinden bayilere rekabet etmeme yükümlülüğü getirildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca; bildirim konusu kira sözleşmeleri, intifa hakları ve işletme sözleşmelerinin taraflar arasındaki ilişkinin ayrılmaz birer bütün olduğu dikkate alındığında bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü süresine etki eden intifa, tapuya şerh edilmiş kira veya benzer etkiye sahip sözleşmelerin tamamının tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda; taraflar arasındaki dikey anlaşma ile alıcıya yüklenen rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin tespitinde, dikey ilişkiye başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı tarihin esas alınması, rekabet yasağı içeren bayilik sözleşmesi ile birlikte intifa, tapuya şerh edilmiş kira gibi sözleşmelerin hepsinin aynı anda ortadan kalktığı tarihin ise rekabet yasağının sona erme tarihi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/521
Karar No : 2018/70

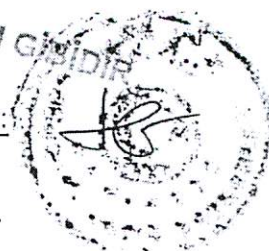
Öte yandan; 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin Kılavuz'un 39. paragrafında, Tebliğ'in 5. maddesinde dikey anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine yönelik olarak düzenlenen istisna hükmünün öncelikle ve özellikle ilişkinin başlangıcından itibaren sağlanması gerektiği, muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzamasının söz konusu olmayacağı açıklanmıştır. Nitekim; Dairemizin yerleşik içtihatlarına göre de Tebliğ'in 5. maddesinde yer verilen istisnadan yararlanmanın ön koşulu dikey ilişkinin öncelikle ve ilk baştan itibaren istisnaya uygun kurulmuş olmasıdır.

Bu itibarla; Çüngüşlü Petrol ile BP (Mobil Oil A.Ş.'den devir ile) arasındaki anlaşma incelendiğinde, ilk dikey ilişkinin maliklerle 16.09.1994 tarihinde kira sözleşmesiyle başladığı, 12 anlaşmaya örnek olarak sunulan anlaşmada, ilk dikey ilişkinin yine maliklerle 30.04.1999 yılında intifa hakkı ile başladığı, Hasan Kavi ile ilgili anlaşmada, ilk dikey ilişkinin kiralama hakkına sahip Akata şirketiyle 12.05.2003 tarihinde kira sözleşmesiyle başladığı, daha sonra herhangi bir sebeple bu ilişkiler sonlandırılarak kurulan yeni işleticilik sözleşmelerinin Tebliğ'in 5. maddesinde yer verilen istisna kapsamında olmadığı ve başvurunun Kılavuz'un 39. paragrafında yer verilen açıklamalara da uygun olmadığı anlaşıldığından, dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 263,10-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.980-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, davalı yanında müdahiller Hasan Karakaya ve Akata Petrol Ürünleri Pazarlama İnşaat San. Tic. Ltd. Şti.'nin katılma talebinden 25.06.2014 tarihli dilekçeyle feragat ettikleri anlaşıldığından, ayrıntısı aşağıda gösterilen 64,60-TL müdahil yargılama giderinin üzerlerinde bırakılmasına, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra müdahillere iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 08.01.2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye	Üye
Zümrüt	Dr. Hasan	Mürteza	İlker	Fatih Mehmet
ÖDEN	GÜL	GÜLER	SERT	ALKIŞ

Yargılama Giderleri (Davacı) :
Toplam Harç : 152,60-TL
Posta Gideri : 110,50-TL
Toplam : 263,10-TL

Müdahil Yargılama Giderleri :
Toplam Harç : 31,10-TL
Posta Gideri : 33,50-TL
Toplam : 64,60-TL

64